

[Landbrugsministeren.]

flere Husdyr o. s. v. ogsaa betyder noget. Men selv om man trækker disse Udgifter fra, bliver Forholdet dette, at man faar 638 Kr. for Ejendomme under 10 ha, 452 Kr. for Ejendomme paa 10—20 ha, 432 Kr. for Ejendomme paa 20—30 ha, 382 Kr. for Ejendomme paa 30—50 ha, 342 Kr. for Ejendomme paa 50—100 ha, og vi kommer helt ned paa 323 Kr. for Ejendomme over 100 ha.

Altsaa, selv efter at Udgifterne til Raastoffer er trukket fra, opnaar man i Gennemsnitsudbytte af Ejendomme over 100 ha kun ca. Halvdelen af, hvad man opnaar for Ejendomme under 10 ha.

Nu kan man jo sige: Hvis disse store Indtægter er opnaaet ved, at Udgifterne i øvrigt er forholdsvis meget høje paa de smaa Brug, er disse ikke nationaløkonomisk forsvarlige. Men hvis man blader om paa Side 73—74, saa opgør Bureauet netop det samfundsmæssige Udbytte af den danske Jord pr. Hektar indenfor de forskellige Ejendomsstørrelser. Man deler det samfundsmæssige Udbytte i 4 forskellige Grupper: Løn til lejet Arbejdskraft, Familiens Arbejdsvederlag og Driftslederløn, Netteoudbyttet, det vil sige Kapitalrente, og Skatter.

Hvis man nu lægger de 2 Slags Arbejdsudgifter sammen: Løn til lejet Arbejdskraft og Familiens Arbejdsvederlag og Driftslederløn — det er altsaa den rene Arbejdsindtægt pr. Hektar dansk Jord —, saa kommer Ejendomme under 10 ha op paa en Arbejdsindtægt af 429 Kr.; ved Ejendomme paa 10—20 ha kommer man allerede ned til 270 Kr., Ejendomme paa 20—30 ha giver 252 Kr., Ejendomme paa 30—50 ha 231 Kr., Ejendomme paa 50—100 ha 198 Kr., og for Ejendomme over 100 ha kommer vi helt ned til 184 Kr. Det vil altsaa sige en to-tre Gange mere for de smaa Ejendomme end for de store.

Og saa kan man vende sig til selve Nettoforrentningen, Netteoudbyttet, efter at Samfundet har haft saa meget større Indtægter i Arbejdsudbytte af de smaa Brug pr. Hektar, og nationaløkonomisk maa det jo være en Fordel at have saa store Arbejdsindtægter pr. Hektar som muligt. Hvis det nu viser sig, at Netteoudbyttet, altsaa Kapitalforrentningen, trods de store Udgifter til Arbejdslønnen o. s. v. er lige saa stor for de smaa Brug som for de store, er det i høj Grad nationaløkonomisk forsvarligt at fremme Udstykningen.

Og dør viser det sig saa, at Forrentningen pr. Hektar for de smaa Brug under 10 ha er 49 Kr., for Brug paa 10—20 ha 50,

paa 20—30 ha 52. Men naar vi saa kommer op paa Ejendomme paa 30—50 ha, springer Netteoudbyttet helt ned til 35 Kr.; for Ejendomme paa 50—100 ha er det 38 og for Ejendomme over 100 ha kun 32 Kr. Det vil sige, at de smaa Brug, selv efter at disse store Arbejdsindtægter er fradraget, ligger ca. 50 pCt. over de store Gaarde med Hensyn til Forrentningen; og det vil endogsaa ses, at det fortrinnsvis er de tre første Grupper, altsaa dem, der ligger under 30 ha, som giver det store Forrentningsudbytte. Det er netop disse Grupper af Landbrugs-ejendomme, som jeg tidligere her i denne Sal har omtalt som de for Samfundet mest økonomiske Ejendomme.

Derfor er det ogsaa, at jeg for mit Vedkommende altid har hævdet, at naar de Ejendomme, der ligger derover, nationaløkonomisk ikke tilnærmelsesvis er saa gode, er det selvfølgelig overfor dem, man af nationaløkonomiske Grunde maa skride til Ekspropriation, fremfor at gaa til Ekspropriation overfor de Ejendomme, der ligger nede under 30 ha, og som giver saa godt et Udbytte, som de gør.

Hvis man saa vil se paa den fjerde Gruppe af disse Poster, nemlig Skatterne, vil man jo vide, at det er blevet anført, at Skatterne tilsammenlagt — altsaa baade Ejendomsskatter, personlige Skatter og andre Skatter — er meget højere paa de store end paa de smaa Ejendomme. Men det viser sig, at det ikke er rigtigt. Ogsaa Skatterne er de største pr. Hektar paa de mindre Brug, og det vil altsaa sige, at ogsaa paa det Punkt er det nationaløkonomisk en Fordel at have smaa Ejendomme i Stedet for store.

For de mindste Ejendomme under 10 ha udgør Skatterne 30 Kr. pr. Hektar, for Ejendomme paa 10—20 ha 29 Kr., for Ejendomme paa 20—30 ha 28 Kr., for Ejendomme paa 30—50 ha 27 Kr., for Ejendomme paa 50—100 ha 26 Kr. og for Ejendomme over 100 ha 26 Kr. Altsaa, ogsaa paa dette Punkt er der en betydelig samfundsmæssig Fordel ved at have Smaabrug i Stedet for de store.

Det vil sige, at alt i alt er det samfundsmæssige Udbytte pr. Hektar af Ejendomme under 10 ha 508 Kr. og af Ejendomme mellem 10 og 20 ha 349 Kr., mellem 20 og 30 ha 332 Kr., mellem 30 og 50 ha 293 Kr., mellem 50 og 100 ha 262 Kr. og over 100 ha 242 Kr. Det vil altsaa sige, at det ikke en Gang er Halvdelen af det samfundsmæssige Udbytte paa de store Ejendomme som paa de smaa.

Det forekommer mig, at det, naar man har undersøgt disse Forhold, som Teorien her oplyser os om, og har sammenholdt det med